

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Jaunime! Parodykime tiems, kurie mes mokame tęsti jų pradėtą darbą ir k...

Teitį kūrė, kad is verti būti jų

LII. METAI. 205 (497) N.

Telephone: EVERGREEN 7-7840

BROOKLYN, N. Y. ANTRADIENIS, 1938 M. RUGSEJO-SEPTEMBER 6 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Jaunieji sujudo
Nepamatuotas nusiskundimas
Partinė propaganda Tėvynėje

S. E. VITAITIS

Brooklyno ir priemiesčių kilnis lietuvų jaunimas sujudo rimtai ruošti kultūriniam darbui. Vieni organizuoja meno sąjungą, kiti būriai krūvon visokiame kultūriniam veikimui. Sveikintinos jaunimo pastangos kilniams tikslams. Scenos menas, chorų palaikymas ir sportas tinkamiausios jaunimo veiklai sritys. Daugiausia jaunimas šiose srityse ir veikia. Bet to jaunimui neužtenka. Jaunoji karta yra mūsų viso visuomeninio gyvenimo paveldėjais. Todėl jai reikia ruošti visoms gyvenimo sritims vadovauti, visose srityse veikti ir lavintis.

Ypatingai sveikintinos pastangos to jaunimo būrelio, kuris pastaromis dienomis pradėjo būrtis visokiame kultūriniam ir tautiniam veikimui. Šio būrelio jaunųjų veikėjų pirmiausia uždaviniu yra suburti į bendrą kūną visas Brooklyno ir priemiesčių jaunimo draugijas, sudarant bendrą vyriausį veikimo centrą.

Netenka abejoti, kad kiekvienas nuširdus lietuvis pasidžiaugs tokiomis jaunųjų veikėjų pastangomis ir palinkės jiems geriausio pasisekimo. Bet ar nebūtų dar geriau, jei Brooklyno jaunimas, susibūres į bendrą tautiniam ir kultūriniam veikimui centrą, tuo pačiu sudarytų Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos skyrių? Tokiu atveju išeitumėte į platesnį veikimo barą ir tapatumėt visos Amerikos lietuvių organizuoto tautinio veikimo dalimi. Pagalvokite apie tai jaunieji veikėjai.

Chicago socialistų dienrašio redaktorius p. Grigaitis skundžiasi savo skaitytojams, kad esą gavęs vietą VIENYBĖS redakcijoj. Vitaitis "paskelbė kovą tiems, kurie reikalauja demokratinės tvarkos Lietuvoje, ypač plūdamas Naujienų redaktorių Grigaitį." Man stačiai naujiena tokis p. Grigaičio nusiskundimas.

Užmėgs VIENYBĖS redaktoriaus vietą, niekam jokios kovos neskelbiau ir nieko nepildau. Iš viso nepritarau jokiams plūdimams ir asmenų užgauliojimo visuomet vengiau ir vengsiu. Tai gi p. Grigaičio nusiskundimas visiškai nepamatuotas.

Kalbant apie demokratiją, tai man nesuprantama, kaip gali demokratijos, reikalauti Lietuvai tokie žmonės, kurie patys į jokią demokratiją netiki, kurie garbina žiauriausią pasaulyje Rusijos Stalino diktatūrą? Pagaliau ir pats p. Grigaitis kitaip, negu jis, manantiems žmonėms jokių teisių nepripažįsta.

Vyrai, patys žinokite, ko yra vertas jūsų veidmainingas šūkavimas apie demokratiją, kuomet patys į tai netikite

Bereikalingai p. Grigaitis stengiasi parodyti, kad Vitaitis šiandien yra kitokis, negu seniaus buvo. Nuo 1933 m. padėtis Lietuvoje ir visame pasaulyje žymiai pakitėjo. Kiekvienas pažangus žmogus privalo eiti su gyvenimu, jei nenori pasilikti progreso užpakalyje.

Kalbant apie žmonių pasikeitimus, tai kas šiandien pažintu ir patį Grigaitį, kuris nežino jo persivertimų ragožium. Dar tik 1936 m. Grigaitis ugningai svaidė į komunistus, o šiandien broliuojasi su jais. Būčiuojasi su Bimba, kurį dar užvakar skaitė didžiausiu pa-

TIKIMASI, KAD SUDETATAI PRIIMS NEORGANIZAVIMO PLANĄ

PRAHA. — Anglijos neoficialusis taikintojas Čekoslovakijos-Vokietijos gūne, lordas Runcimanas pranešė, kad taip ilgai vedamos derybos su sudėtų vokiečiais, pirmą kartą atslūgo. Išleistam penkiasdešimt trijų žodžių ilgumo komunikate, kurį išleido po valandos ir pusės, po pasikalbėjimo su prezidentu Bennešu, sudėtų-vokiečių partijos vadai sutiko vesti susitaikinimo derybas iki pirmadienio.

Iš kitų šaltinių sužinota, kad Ernst Kundt sudėtų atstovas ir dr. Wilhelm Sebekowsky, sudėtų propagandos vedėjas pasakė prezidentui Eduardui Bennešui, kad šis Anglijos paruoštas planas, kuriuo jis manote išsisukti iš visiško nepriklausomybės davimo, ne taip greitai apsinamas. Netolimoje ateityje mes jį svarstysime. Vyriausybė ir lordas Runcimanas kaip tik to ir troško, kad turėjus daugiau laiko paruošti ką nors kito.

Papildymai gal bus žinoma rytoj. Konradas Henleinas, sudėtų-vokiečių "fuhreris" vėl grįžta Čekoslovakijon iš pasitarimo su Hitleriu, iš kurio jis gavo naujus įsakymus. Europoje šnabždama, kad Hitleris Henleinui pasakęs, kad—eik ir taikinkis, bet jei pamatysi progą, paskelbk plebiscitą.

NAUJI LIETUVIŲ SUVARYMAI VILNIAUS KRASTE

VILNIUS. — Iš Vilniaus praneša, kad siemet labai daug ūkininku sutinka kliūčių leidžiamai vaikų į lietuviškas mokyklas. Lenkai reikalauja įrodyti, kad tėvai namie vartoja lietuvių kalbą. Tačiau reikalavimų liūdimu ne visiems pasiseka gauti net kreipiantis ir į starostiją. Tokiu būdu daug lietuvių siemet minimų liūdimų negavo ir vaikus į Vytauto Did. gimnaziją negalės leisti.

Nusiskundžia lietuviai, kad provincijoje prie lietuvių kooperatyvų policija pradeda drausti ir lietuviškas iškasbas.

Grįžta dvikovų laikai

SUMUR. — Kariuomenės kavalerijos mokyklos antrasis leitenantas, Paul Albertas išaukė civilį, generolo Charles Massieto sūnų, dvikovon už privačius ginčus. Lucijus Massietas, kurio tėvas yra kavalerijos mokyklos viršininkas dvikovą priėmė ir pasiskyrė kautis su rapyromis.

Tai bus pirmoji dvikova kavalerijos mokykloje per pastutinius kelerius metus, kurią civilė visuomenė žino. Abudu jaunuoliai dabar mokosi kaip vartoti ginklą pas geriausias to mokslo žinovus. Dvikova įvyks netrukus.

saulyje nenaudėliu. Pirmiausia: pasižiūrėk į veidrodį pats p. Grigaiti, kuomet pasikeitėliai ieškai.

Bendrafrentininkų organas Keleivis džiaugiasi, kad SLA organas Tėvynę skelbia visokį šlamštą prieš Lietuvą. Vadinausi, fraternalės nepartinės organizacijos organas užkemsamas partine propaganda prieš Lietuvą.

Kažin ar ilgai SLA nariai to leroso tokią padėtį? Nepartinės fraternalės organizacijos organas neprivalo tarnauti jokiai partijai propagandai. Jei to nežino SLA organo redaktoriaus, tai jau laikas SLA nariams tam tai pasakyti.

Regentas Horthy sveikina Hitlerio kariuomenę — Vienas šalia kito stovėdami — Vengrijos regentas Horthy ir Vokietijos kancleris Adolfas Hitleris (pažymėtas vilyčia) žiūri į pravažuojančius didžiuosius tankus, kuriais načiai didžiuoasi

VELIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

SHANGHAI. — Atstovaujanti Kinijoje Amerikos komercialius ir religinius interesus amerikoniai prisieuntė Valsybės Sekretoriui Hull prašymą, kad Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė laikytųsi griežto nusistatymo prieš Japonijos agresiją Kinijoje. Šako, dabar laikas mūsų vyriausybei apsaugoti Amerikos interesus Japonu užimtoje Kinijos teritorijoje.

ROMA. — Mussolinis žengė dar vieną žingsnį prieš žydus "apsaugojimui fasistų rasės" nuo visokių priemaišų. Išleido parėdymą, kad iš visų valdžios pripažintų mokyklų būtų pašalinti žydai ir mokiniai, mokytojai ir mokiniai. Pradžios mokyklose žydai negali užimti net paprasčiausio tarnautojo vietos.

WASHINGTONAS. — Prezidentas paskelbė, kad kebiolikos didžiulių orlaivių statyba bus netrukus pradėta. Šių orlaivių statyba yra ištraukta į šalies saugumo programą.

KAUNAS, rugpiūčio 31 d. — Lakūnas P. Šaltenis išvyko į Vilnių.

KLAIPĖDA, rugsejo 2 d. — Tautos šventės proga, rugsejo 8 dieną, Klaipėdoje bus įteikta kariuomenei 10 kulkosvaizdžių, kuriuos paaukokojo pajūrio visuomenė.

KAUNAS, rugpiūčio 31 d. — Naujasis Italijos pasiuntinys Lietuvai, baronas Di Giura, atvyko į Kauną savo paskyrimo vieton.

KAUNAS, rugsejo 2 d. — Šiomis dienomis Kaune lankėsi Tarptautinio Krepšinio Fe-

deracijos sekretorius Jones, su kuriuo susitarta dėl Europos krepšinio rungtynių pirmenybės, kurios bus surengtos Kaune kitais metais gegužės 31 dieną.

KAUNAS, rugsejo 1 d. — Iš Anglijos į Kauną parskrido pirmasis Susisiekimo Ministeris, 400 arkljo jėgų motoru, 7 vietų moderniausias keleivinis lėktuvas.

TOKIO. — Praužęs per Japoniją taifūnas padarė 28 milijonus dolerių nuostolių. Trisdešimt keturi žmonės yra užmūsti. Daugiausiai nukentėjo Tokio miestas.

WASHINGTONAS. — Prezidentas paskelbė, kad kebiolikos didžiulių orlaivių statyba bus netrukus pradėta. Šių orlaivių statyba yra ištraukta į šalies saugumo programą.

Plečiama "Žuvies" bendrovė

KLAIPĖDA. — Didėjant žuvų parvežimui, "Žuvies" bendrovė plečia savo veikimą ir patalpas. Dabartinio laiku prie žuvų apdirbimo fabriko yra baigiama pilti nauja krantinė, ant kurios "Žuvies" bendrovė statys naujas patalpas (šaldytuvus, sandėlius ir apdirbimo bei konservavimo skyrijus) už 450 tūkstančių litų. Preliminari darbai pavesti inž. Dačinskui, kuris turi juos baigti iki kitų metų rugpiūčio 1 d.

SUKILELIAI LAUZIA LOJALISTŲ GELEŽINĮ LANKĄ

HENDAYE. — Sukilėliai praneša, kad jų artilerijos pulkai pralaužė vadinamą Ispanijos lojalistų "geležinį lanką". Sukilėlių stiprus artilerijos bombardavimas sulaužė lojalistų frontą Katalonijoje, ant Ebro upės krantu.

Kai kituose frontuose eina savyravimas, sukilėlių sunkioji lauko artilerija kala lojalistų frontą ir Ebro upės krantuose stovinčias tranšėjas, kurias vyriausybės milicija stengiasi ko greičiausia pataisyti, nes laukiama didelio sukilėlių puolimo.

Estradura pietų-vakarų Ispanijos fronte keliais atvejais buvo stiprus lauko artilerijos apsišaudymas, kur sukilėliai tikisi paimti Almadeno kasyklų zoną.

Iš Barcelona pranešama, kad Italijos jūrų lėktuvas bombardavo ir kulkosvaizdžių ugnimi apšaudė Igoninės traikinį prie San Vincente De Calders.

Abiejuose frontuose verda skubus darbas. Vieni ruošiasi atakoms, kiti apsigynimui. Stato naujas tranšėjas, observacijos bokštus ir kitką, nes artėjanti žiema verčia kiekvieną pusę užimti geresnę poziciją.

Burgos mieste sukilėliai išleido obligacijos įsakymą visiems aštuoniolikos metų jaunuoliams, kurie gimė balandžio, gegužės ir birželio mėnesiuose stoti kariuomenės ėmi mo komisijon.

ČEKOSLOVAKIJA PASIŪLĖ DALĮ SAVO TERITORIJOS SUDETAMS

PRAHA. — Pasiryžęs užbaigti Vokietijos su Čekoslovakija ginčą taikiai, kanclerius Hitleriui atsiskaičius priimti trijų mėnesių paliaubų planą, Čekoslovakijos prezidentas Edmundas Bennešas perėmė šį darbą pats asmeniškai ir patiekė planą, kuris yra skirtingas nuo ankščiau buvusių planų. Čekoslovakijai nusileidus, kad vien tik išlaikūs taiką Europoje, prezidentas Bennešas sutiko perorganizavimui valstybės, paskirstant teritoriją apskritimis ir atskiriant čekoslovakus nuo vokiečių, be to suteikiant pilną autonomiją sudetams.

Vyriausias sudėtų vadai buvo atsilankę pas prezidentą Edmundą Bennešą, su kuriuo prezidentūros rūmuose turėjo dvių valandų pasikalbėjimą, kuriame jis pasakė jei vyriausybės pasiūlymas bus jiems nepriimtinus, jie nesutiks su tuo ir lauks kas bus toliaus.

Valstybės pertvarkymas apskritimis suteiks vokiečiams veik visišką nepriklausomybę jų apskritimis. Tos vokiečių "respublikos" susisiekis su Čekoslovakija šiose vietose:

- 1. Boehmerald iki Karls-

bad'o, 2. kasyklų ir geležies rajonai, paliai šiaurini pasieniu Komotau iki Cablonz ir 3. Industrijos rajonas Moravijoje ir Silezijoje.

Patiekiamame plane pasakoma, kad kiekviena apskritis rūpinasi sava's reikalais, galima sakyti taip kaip šiaurinė Airija, kuri rūpinasi savas reikalais, bet dar vis remiasi Didžiosios Britanijos parlamentu.

Čekai ir kitos mažumos turės savo atstovus ir bus taip pat traktuojami, kaip ir vokiečiai, kurie čeku apskrityse gyvena. Čekiškos, slovakiškos ir vengriškos Čekoslovakijos dalys pagaliaus bus išskirstytos į panašias apskritis.

Kiekviena tokių apskričių siūs savo atstovus į parlamentą, į Pragę, kuris bus atsakomingas už krašto saugumą, finansus ir vedama užsienio politiką. Tikimasi, kad prezidentas Bennešas prašys lordo Runcimano, kad jis paveiktų mažumas ir kad jos šį planą priimtų. Taip pat Bennešas prašys, kad lordas Runcimanas paveiktų mažumas ir sudėtų vokiečius, kad jie sutiktų su apskričių rubežiais, kuriuos jis nustatė.

Italija liuosuoja žydus iš mokyklų

ROMA. — Visiems žydų tautybės piliiečiams įsakyta pasitraukti iš vyriausybės pertvarkomų mokyklų ir universitetų. Italijos premieras Benito Mussolini dar kartą stipriai pakratė žydus vykdydamas savo išleistą įstatymą, kuriuo žydams nėra vietos Italijoje.

Ministerių kabinetas nutarė, kad visi žydai turi būti paliosuoti iš valdiškų tarnybų ir studentai, kurių diplomai bus vyriausybės pažymėti, turės pasitraukti iš universiteto.

Jiems neleidiama lankyti net ir meno mokyklų. Išimtis bus padaryta maža tik tiems, kuriuos švietimo ministerija specialiu įstatymu pažymės.

LATVIAI PAGERBĖ LIETUVOS KARŽYGIUS

DAUGPILIS. — Karžygių minėjimo šventėje, kuri švenčiama Latvijoje kasmet, buvo pagerbti ir Lietuvos kariai, žuvę 1919-1920 metais, palaidoti Daugpilyje.

Po iškilmingų pamaldų buvo sudėtas Lietuvos karių kapuose, ties Nežinomo kareivio kapu, Daugpilio igulos miesto ir organizacijų bendras vainikas. Be to vainikus sudėjo lietuvių ir latvių karių kapuose Lietuvos konsulas Daugpilyje p. M. Savickis.

Iškilnėse dalyvavo Zemgalių divizionų aukšt. karininkai, valst. įstaijų ir miesto atstovai, kariuomenės dalis, organizacijų miesto ir apylinkių gyventojai.

Gandras nebijantis žmonių

PASVALYS. — Krautuvininkas Bujėvičius globoja gandra, kuris visai nebaigstus ir, atsikrėdęs į rinkos aikštę, ten nieko nebijodamas vaikščioja. Dabar juo labai susidomėjo kai kurie atvykusieji čia gydytis, kurie kartais jam nupirka ir skanesnio maisto. Gandras, žinoma, tuoj viską "maloniai" sulesa ir vėl išdidžiai kažko ieškodamas vaikščioja. Iš viso toks gandras Lietuvoje ar tik vienas vienas.

HITLERIS NENORI PALIAUBŲ

BERCHTESGADEN. — Aukštieji nacių valdininkai pranešė, kad Čekoslovakijos sudėtų vadai Konradas Henleinas buvo išsiustas lėktuvu atgal į Čekoslovakiją. Jis buvo čia atvykęs pasitarti su Hitleriu ir apsvaryti čekų pateiktą planą. Grįždamas lėktuvu į Pragę Henleinas vežasi naujus planus, kuriuos jis įteiks čekoslovaku vyriausybei.

Yra žinoma, kad Vokietijos kanclerius Adolfas Hitleris, atmetė dalį plano Nr. 3, kurį paruošė Čekoslovakijos premieras Milan Hodza, Hitleris atmetė Čekoslovakijos prašomas trijų mėnesių paliaubas, kurių čekoslovakų vyriausybė prašė, motyvuodama, kad abiems šalims "atsivėdinus" bus lengiau susitarti.

Tik po ilgų konferencijos su Konradu Henleinu ir kitais aukštaisiais Vokietijos nacių vadais Hitleris pareiškė, kad šis pasiūlymas nepriimtinus ir jie paruošė naują planą. Kokį pasienio pasiūlymą Konradas Henleinas veža Čekoslovakijos vyriausybei, niekas dar nežino. Šis planas, pa kol kas, yra paslaptis.

Sušaudytyjų kapai

MAZEIKIAI. — Naujosios miesto rotušės pastatams kasant duobes, užtinkama nesenai palaidotų lavonų. Spėjama, kad tai bus vokiečių okupacijos metu sušaudytyji mazelikiškiai, kuriuos vokiečiai čia bus užkasę.

KAUNAS. — Paštų Valdyba parėngė projektą, pagal kurį visos Kaune esančios telefono automatu būdelės bus pakeistos stiklinėmis. Tokios telefono automatu būdelės dabar yra Pragoje.

Dėmesio Vienybės Leidėjai ir Rėmėjai!

VIENYBĖS Leidėjai ir Valdyba šaukia svarbų pusemetinį leidėjų ir rėmėjų susirinkimą, kuris bus trečiadienį, 8:30 val. vak. SLA svetainėje, 197 Grand St., Brooklyn, N. Y. Leidėjams ir Rėmėjams dalyvavimas būtinas. P. BUKŠNAITIS, sekr.

Nelaimė. — Šiomis dienomis potvyniai išplovus tiltą, Kanados Pacifiko greitasis traukinys nuvažiavo nuo 60 pėdų aukštumo kranto į upę. Nelaimės pasėkoje 12 užmuštų ir daugelis sužeistų.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
 Oldest Lithuanian Newspaper
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Telephone: EVERgreen 7-7840

Published daily except Sundays and Holidays by
 Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:	
Metams	\$7.00
Pusei metų	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90
Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusei metų	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.65
Vienam mėnesiui	\$0.75

Visais reikalais adresuokite:
 Lithuanian Press Corporation
 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 A. S. Trečiokas — Prezidentas.
 J. Smiltis — Vedėjas.
 S. E. Vitaitis — Redaktorius

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS PO LIETUVOS ŠVEICARIJĄ

P. Mačiulaitis

Daugelis skaitytojų gal žino, kad Draugija Užsienio Lietuviams Remti kiekvienais metais Palangoje rengia suvažiuosiusiems iš užsienio lietuviams mokytojų kursų. Šiuose kursuose pirmą kartą apsilankę Lietuvoje užsienio lietuviai turi progos smulkiau susipažinti su lietuvių tautos praeitimi, jos kovomis dėl nepriklausomybės, lietuvių kalba ir literatūra, dainomis. Kursuose dėsto V. D. Universiteto jaunesnysis personalas: dr. A. Salys, dr. Avizonis, buvęs Lietuvos pasiuntinys Berlyne p. Sidzikauskas, (dainininkas St. Sodeika ir kursų vedėjas, įgijęs kursantuose daug pasitikėjimo ir pagarbos, dr. Z. Kuzmickis, Klaipėdos Pedagoginio Instituto inspektorius.

Šiais metais į DULR lituanistikos kursų Palangoje buvo suvažiuavusi tikrai marga užsienyje gimusių ir augusių lietuvių būrelis. Kursuose priima kiekvienais metais po 20 asmenų. Didžiąją priimtųjų šiais metais sudarė Amerikos lietuviai, paskui du iš Latvijos, du iš Vokietijos, trys iš Belgijos, viena panelė iš Skotijos ir Brazilijos lietuvi mokytoja. Taigi, daugelis iš įvairių pasaulio kampelių. Visi kalba įvairiomis kalbomis, užaugę svetimų kultūrų įtakoje, bet visus riša ir jungia, kaip nekartą išsireiškė kursų vedėjas p. Kuzmickis, bendra kalba, praeitis ir kraujas. Iš to ir plaukia tas nuoširdumas, draugiškumas, kuris buvo jaučiamas tiek kursantų tarpe, tiek santykiuose su vietiniais vasarotojais.

Iš tikrųjų buvo linksma ir ne nuobodu tokioje margoje grupelėje. Kursantai visi buvo jauni žmonės, kurių kiekviena žingsnį lydėjo šypseną ir lietuviška daina. Kalbų čia niekuomet netrūko, pasikalbėjimams medžiagos labai daug. Visi ir įdomėjai ką kas matė, kaip žmonės kitur gyvena.

Kursams pasibaigus liepos mėnesio pabaigoje, daugelis kursantų grįžo į Kauną, iš kur Draugijos Užsienio Lietuviams Remti surengė ekskursiją po rytų Lietuvą, kitaip dar vadinamą Lietuvos Šveicariją. Ekskursijai vadovavo dr. Z. Kuzmickis, Lituanistikos kursų vedėjas Palangoje.

Išvažiuojam iš Kauno

Rugpjūčio mėn. 1 d. pirmadienį, visi kursantai, lengvai apsirengę, renkamės anksti rytą prie DULR raštinės, kur mūsų jau laukia kelionei pasirengęs, naujas, patogus autobusas. Visų veidai linksmi visi nori greitai važiuoti, pamatyti kaip atrodo mūsų brangią Lietuvą. Susėdę į autobusą tuoj užtraukiam: važiuojam, važiuojam ir autobusas mus veža laisvės alėja, toliau pasukam į Ukmergės plentą ir juo į placiuosius, žaliuojančius Lietuvos laukus. Visi linksmi, dainuoja skambias liaudies dainėles, o kartu dainos pro laukus ir žaliuojančius miškus, pievas, jau gelstančius javų laukus.

Vienur, kitur matyti vien-

marškinių vyrų grupės, kurie tvirtai nusitvėrę dalį kerta vėjęs linguojamus rugius, pasakui pritūpdamos seka mergelės rūgų grėbėjėlės. Diena graži, karšta, saulėta, bet žmonės dirba kruta. Jau kitur sto į iširkiavusios gubos, kurios atrodo kaip stovyklaujančių karvių palapinės.

Netoliese dirbančių matyti medžiais apaugusios sodybos, bet jos atrodo apmirę, visi tur būt, laukuose valo ištisus metus laukto derliaus. Pro mūsų akis vis slenka nauji vaizdai, naujos sodybos, dirbančiųjų grupės ir kalneliai.

Mums linksmai bedainuojant, dainą pertraukia p. Kuzmickis, mūsų vadas, pranešdamas, kad tuojau privažiuosim Jonavą. Jis mums apie Jonavą papasakoja. Jonava nedidelis, 5,000 gyventojų miestas, pastatytas ant gražiosios Neries krantų. Jonavoje yra vienas iš seniausių Lietuvoje baldų fabriku, tai stambiausia jos pramonė. Jonavoje palaidotas didelis Lietuvos patriotas ir lietuvių kalbos mylėtojas Ralys, kuris iš graikų kalbos išvertė į lietuvių kalbą Ilijadą ir Odiseją. Jonavos kapuose jam pastatytas gražus paminklas. Jonavos bažnyčia pastatyta vieno iš paskutiniųjų Lietuvos kanclerių vyskupo Kasakausko, lenkiškai Kosakowskio. Daugiau apie juos mums papasakojo vietinis klebonas kun. Vaitekūnas.

Įvažiuojam į Jonavą. Miestelio namai daugiausiai mediniai, gatvės akmenimis grįstos, viduryje miestelio aukšta mūrine tvora aptverta balta bažnyčia, prie kurios ir sustojome. Išlipę iš autobuso tuojau einame į bažnyčios vidų. Bažnyčioje pamaldos. Kadangi nepasibaigus pamaldoms, mes jau Ukmergėje, bet čia ilgiau nesustojome. Ukmergė senas apskrities miestas. Kalbama, jis įkur-

vimu, sukvieta 14,000 apylinkės gyventojų plytoms pernešti į Jonavą. Šiuos žmones jis išrikiavo šalia kelio nuo Žeminių į Jonavą, žmonės tada plytas iš rankų į rankas perdavė ir taip jas sunėšė bažnyčiai pastatyti.

Vysk. Kasakauskas buvo vienas iš paskutiniųjų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kanclerių. Prasidėjus Lietuvos-Lenkijos valstybės padalijimams, buvo kilęs sumanymas gėlbėti Lietuvą ją atskiriant nuo Lenkijos. Šios grupės organizuotumas buvo ir vyskupas. Ši grupė dalyvavo Targovičų konfederacijoje, kuri norėję pakeisti valstybės tvarką. Lenkijos didikai ir senosios tvarkos šalininkai nugalėjo Targovičų konfederatus, vysk. Kasakauskas buvo sumintas ir vėliau vienijoje Varšuvos aikštėje pakartas. Bažnyčios rūsyje išsilo šio garbingo vyro kaulai.

Vyskupo palaikai sudėti sename karste, kuris apmūrytas plytomis. Atidengus karstą matyti perkretai nuo budelio virš vyskupo galva, ant galvos mitra. Kungo rūbai dar išlikę, bet labai sugadinti vandeniu, kuris buvo išveržęs į rūsius pavtvinus Neries vandenimis.

Bažnyčioje yra dar vienas įdomumas, tai puiki iš sidabro išspausta cimborija, o altoriaus viršuje iš dramblio iltių padaryta Kristaus kančia.

Greta vysk. Kasakausko palaidotas jo brolis generolas Kasakauskas, vienas iš paskutiniųjų Napoleono adjutantų. Gen. Kasakauskas dalyvavo Kosciuskos sukilime, po kurio išsikėlė į Prancūziją ir tarnavo Napoleono kariuomenėje. Jo karstą puošia didelė anų laikų generolo kepurė, kuri jau nuo laiko žymiai pasikeitusi.

Apžiūrėjęs karstus, mus pakvietė į savo seklyčią kun. Vaitekūnas vandens atsigeriti. Bet mes vieton vandens radome labai skanaus vaisy vyno ir šaltu alaus su skaniais užkandžiais. Dėkodami taip geram klebonui už tokį nuoširdų priėmimą, sudainavom keletą dainelių. Kun. Vaitekūnas pasirodė turintis taip pat brolių kunigai Amerikoje, kuris klebonuoja Providence, R. I. lietuvių parapijoje.

Iš Jonavos važiuojam toliau Ukmergės plentą į Ukmergę. Plentas tiesus, naujai remontuotas, tad autobusas smagiai toliau ritasi. Greta plento eina ir siaurasis geležinkelis, kuris Jonavą jungia su Ukmerge ir kitomis Lietuvos vietomis. Vaizdai maž daug tie patys, kaip iš Kauno į Jonavą. Už gerų valandos važavimo, mes jau Ukmergėje, bet čia ilgiau nesustojome. Ukmergė senas apskrities miestas. Kalbama, jis įkur-

PASAULINĖS PARODOS VIRŠININKAI PAGERBĖ LIETUVOS ATSTOVUS

NEW YORK, N. Y. Rugpjūčio 30 d. — Ryšij su Lietuvos Generalinio Komisararo atvykimu. Pasaulinės Parodos Pirmininkas, ponas Grover Whalen, suruošė užkandžius (luncheon) Lietuvos atstovams pagerbti. Dalyvavo: Lietuvos Igaliojamas Ministras p. Zadeikis, Lietuvos Generalinis Komisararas p. l. Avietėnaitė, Lietuvos Generalinis Konsulas p. J. Budrys su ponia, Iš Parodos Komiteto, be jo Pirmininko, dalyvavo admiralas W. H. Standley, Statybos Skyriaus šefas — architektas p. S. Voorhes, p. Albin E. Johnson, Parodos Federalinis Komisararas p. Charles Spollard, p. Holmes, ir visų skyrių vedėjai. Parodos automobilio p. A. E. Johnsono lydimi, Lietuvos svečiai buvo atvežti iš Generalinio Konsulato į Parodos vietą. Administracijos Rūmai buvo pasipuošę visų Valstybių parodos dalyvių vėliavomis, o prie svarbiausio įėjimo, didelėmis J. A. V. ir Lietuvos vėliavomis. Prie įėjimo svečiai buvo pastikti garbės sargybos.

Laike pusryčių Parodos Pirmininkas, p. G. Whalen, trumpa kalba pasveikino svečius: Lietuvos Ministerį, Generalinį Komisararą ir Generalinį Konsulą su ponia ir pareiškė savo patitenkinimą Lietuvos dalyvavimui Parodoje. Jis daug gero žinąs apie darbščias Baltijos valstybes, sunkiai iškovojusias savo laisvę. J. A. V. itin brangina dalyvavimą tokiu nors ir mažų tautų, ir labai įvertina Lietuvos pasiryžimą dalyvauti New Yorko Pasaulinėje Parodoje. Iš pradeto darbo ir pasikalbėjimo su atvykusiu Lietuvos Generaliniu Komisararu jis darąs išvadą, kad Lietuva tinkamai suprato būsimos parodos dvasią ir tikslus ir puikiai reprezentuos savo šalį. Jis pažada Generaliniam Komisarui savo ir atsaikinių Parodos vedėjų pilną kooperaciją ir pagalbą ir palinkėjimą sėkmingos darbūotės.

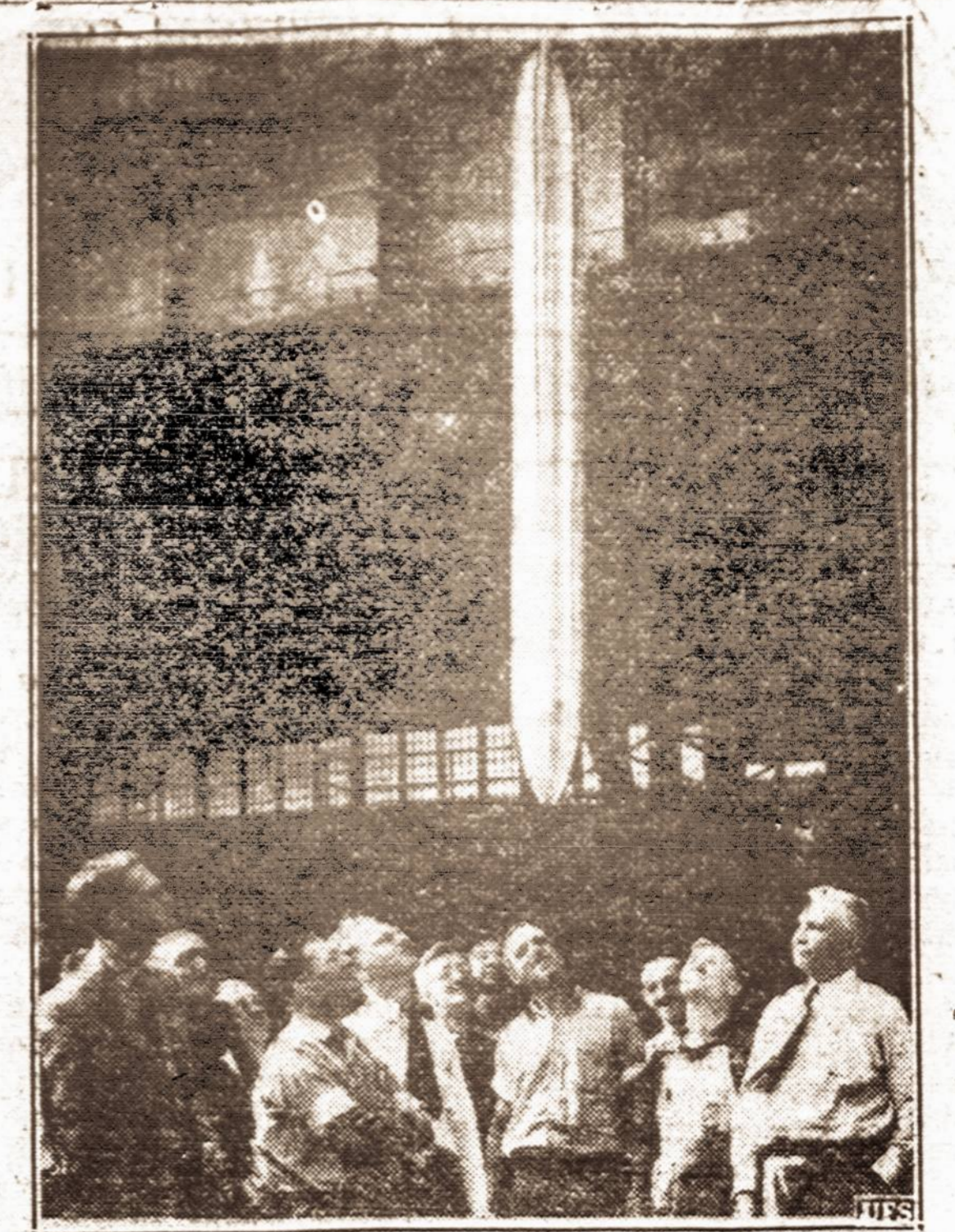
Lietuvos Ministeris p. Zadeikis padėkojo šeiminkui už iškilmingą malonų priėmimą ir už pagerimą vėliavomis ir garbės sargyba. Lietuva su džiaugsmu priėmė pakvietimą dalyvauti Pasaulinėje Parodoje, stengis Parodoje pasirodyti kuo geriausiai ir mano, kad ir pati daug ką galės joje pasimokyti.

Federalinis Pakomisaras, p. Charles Spollard savo žodyje taip pat pasveikino p. l. M. Avietėnaitę. Be to pareiškė: "Mes Amerikoje taip pat turime moterį parodos komisarą — Darbo Sekretorę Kabinete, Miss Frances Perkins, kuri nuoširdžiai sveikina Lietuvos Generalinį Komisarą kaip vienintelį svetimą moterį Komisarą ir linki jos Kraštui ir jai geriausios kloties besiruošiant prie Parodos".

P. l. M. Avietėnaitė padėkojo p. G. Whalenui už malonų sutikimą ir visai Parodos Vadovybei už parodytą nuo pat pradžių didelį prielankumą. Lietuva neateina į Pasaulinę Parodą konkuruoti su didelėmis valstybėmis — tai ne jos uždutis. Ji supranta Parodos tikslą kitaip: kiekviena valstybė turi galimai tiksliau atvaizduoti savo kraštą, tokiu koku jis tikrumoje yra ir parodyti kas jį charakterizuoja. Tokio tikslo Lietuva siekė Paryžiaus Parodoje ir rezultate Lietuva gavo daugybę pagyrimų ir premijų (prizų), tarp jų patį aukščiausį pažymėjimą (grand prix) už savo skyriaus sutvarkymą. Kaip Paryžiuje taip ir New Yorke, Lietuvos Paviljonas nebus prigrūstas visokių prekių, bet bus atsižvelgta dėm į kokybę o ne kiekybę.

Pirmam aukšte planuojama garbės salė, kur dideliais muralais, žymių Lietuvos dailininkų pagamintais, bus atvaizduota Lietuvos praeitis. Tos salės galės bus didelis žemėlapis, vaizduojantis Lietuvą jos didžiausios galybės metu, kuomet jos teritorija siekė nuo Baltijos iki Juodųjų Jūrų. Svarbiausioje vietoje bus milžiniška Vytauto Didžiojo stovykla. Tam pačiam aukšte bus atvaizduota atgimusių Lietuvos kultūrinė raida, jos organizacinis gyvenimas ir tt. ir taip pat bus turizmo ir sporto skyriai.

Visas antras aukštąs pavadintas Lietuvos žemės ūkiui, pramonei ir prekybai. Per "Lietuvos Dieną" bus inscenuotos "Pabaigtuvės", kur žiuovas galės susipažinti su mūsų, kaip žemės ūkiu krašto, liaudies dainomis, šokiais ir papročiais. Lietuva doos savo dirigenta ir šokių instruktorių, o pačią programą įvykdyti tikisi gauti pagėbos iš savo tautiečių išvių. Manoma, kad chorą sudarys apie du tūkstančiai dalyvių, be to bus kelii simtai šokėjų. P. l. M. Avietėnaitė baigė savo kal-

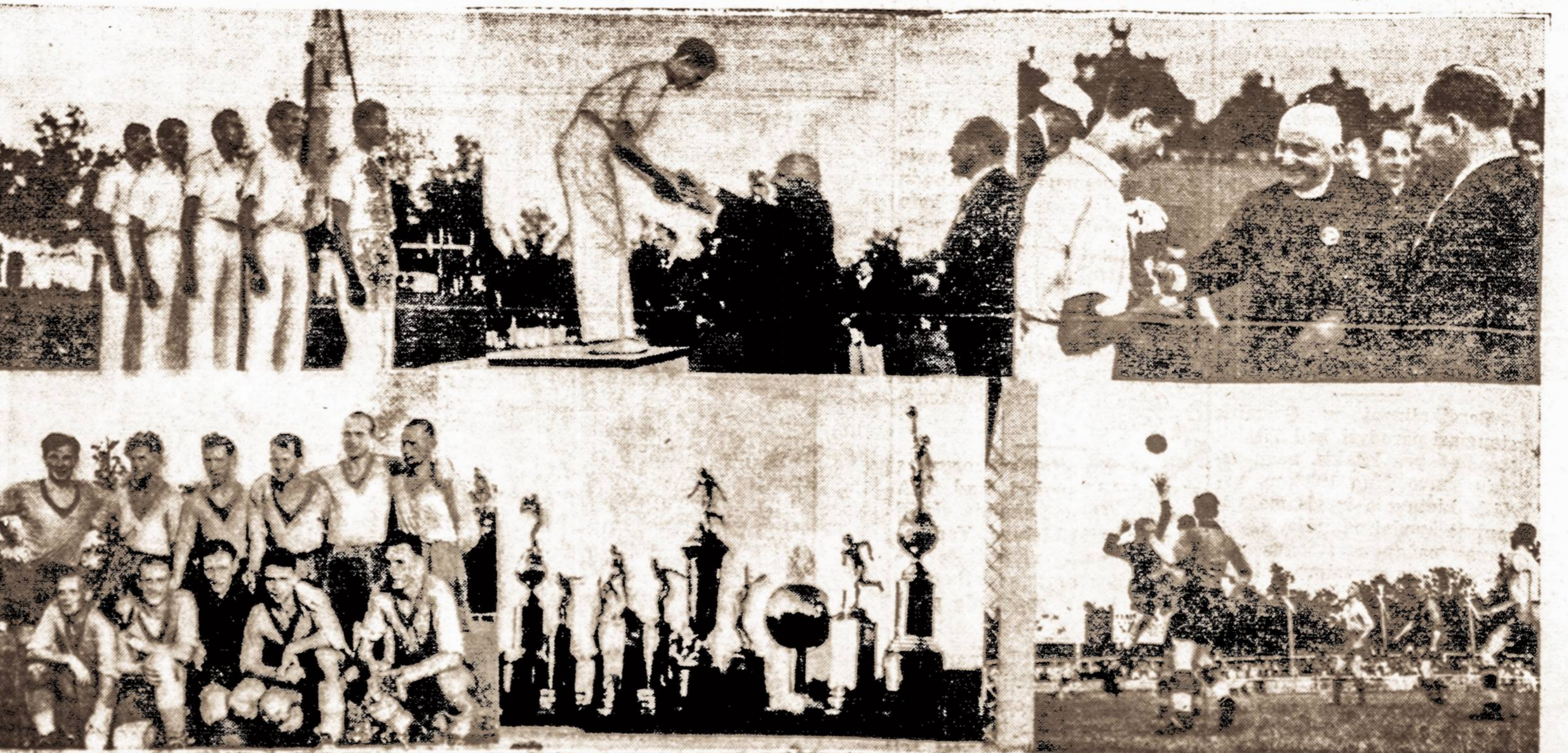
Paveikslė matomas plieninis vamzdis, kuris bus užkastas pasaulinės parodos teritorijoje. Tame vamzdyje bus sudėta visi dabartiniai naujųjų amžių kultūros aprašymai: šį vamzdį išims po 5,000 metų žmonės, kurie tuo laiku gyvens.

ba: "Dar kartą dėkoju už nuoširdų priėmimą ir visokeriopą biculišką pagalbą, kuria jau turėjau progos patirti iš Parodos vadovybės. Deja, man pačiai čia teks būti tik trumpą laiką. Man nesant, visos pareigos atiteks Užsienių Reikalų Ministro Igaliojiminiui, Lietuvos Generaliniam Konsului p. J. Budriui, kuris vykdys toliau visus Paviljono statybos ir kitus vietos darbus, susijusius su Lietuvos dalyvavimu šioj puikioj Pasaulinėje Parodoje. Neabejoju, kad tas prielankumas, kurį aš čia patiriu, bus suteiktas ir p. Budriui.

Po lunčo Parodos užsienių Komisararas, p. Johnson, aprodė Lietuvos svečiams visus Parodos darbus.

KO NEIŠMOKOMOS BEZDŽIONES

Daug psichologų jau seniai stengiasi išmokyti beždžiones įvairių savarankių darbų. Iš dalies tai ir pavyksta. Štai Pietų Afrikoje jau keliasdešimt metų beždžiones naudojamąs kaip vaikų auklės. Vietos fermerių vaikus beždžionės geriau prižiūri negu šunys ar negrės. Kai kuriais atvejais pavyko išmokyti beždžiones plauti stalus, padėti dirbti sode ir kitų darbų. Kokosinių riešutų plantacijos Malakoje savininkas anglas pastaruoju metu naudoja beždžiones riešutams raškyti. Tą beždžionių gabumą jis pastebė-

Tautinės Olimpijados vaizdai (viršuje iš kairės): ministras p. irmininkas Vladas Mironas į eikia pirmąją vietą laimėjusie ms or'nio varžybose vilniečiam aukso medaliu; dešinėje — vilniečių atstovai įteikiama dovana: apačioje iš kairės: KSS futbolo komanda, laimėjusi pirmą vietą ir aukso medali; viduryje-dovanos olimpijados nuga lėtojams ir dešinėje—momentas iš finalinių rungtynių.

MALONUS SUSIPAŽINIMAS SU MONTREALO MOTERIMIS

Pirmą kartą man teko nuvykti į Montreal, Kanadą, kur turėjau malonios progos susipažinti su Montrealo moterimis, kurias aš su pirmą pažintimi ir pasimatymu labai pamylėjau. Įvažiavus į Montrealą, lydint p. V. Širvydū, pirmiausia nuvažiojome pas mūsų rašytoją (poetę) Mariją Aukštaitę. Privažiavus jos namus ir nespėjus išlipti iš automobilio, žūrimė viršui, ant laiptų jau stovi ir laukia mūsų Marija džiaugsmu nušvitusiu veidu ir meiliai prašo mus visus į vidų. Mūs buvo nemažas būrys: V. Širvydas (mūsų palydovas), p.p. Janulienė, Balčiūnienė, Boreikaitė Trečiokienė, ir p.p. Shedlow, Boreika, Alekna, Janulis ir Trečiokas. Visi įjė į jos malonią pastogę dalinomis džiaugsmo žodžiais ir paviešėję kiek laiko nuvažiojome į Pennsylvania viešbutį, kur tą vakarą buvo rengiamas bankietas.

Apie 9-tą valandą jau beveik visa Montrealo inteligentija buvo susirinkusi viešbutin ir čia su visomis ponioms teko maloniai susipažinti

Montrealo publikai priklausantis didelis kreditas už jų tokių ramų užsilaikymą laike prakalbų, kurių buvo nemažai.

Susipažinau su labai malonia ponia Zižiūnienė (muziko Zižiūno žmona). Ji pakvietė mus pas save sekmdienį. Nuvažiuojame pas ją apie 1-mą valandą popietyje ir ji mums gražiai pavaišino. Ponia Zižiūnai augina dvi dukreles, kurios mus palinksmo savo

gražiomis lietuviškomis dainėmis, jų tėveliui pijanui pritariant. Ponia Zižiūnienė yra labai veikli moteris, mažą atvešta Kanadon, todėl labai laisvai kalba prancūziškai, angliškai ir lietuviškai.

Is jų gražios rezidencijos nuvykome į VIENYBĖS pikniką, kur radome tūkstantinę minią žmonių. Pirmiausia Marija Aukštaitė pasirodė su malonia šypsena ir mus supažindino su visai ir tuojaus jautėmės kaip New Jersey, rodos, visi jau mums seniai pažįstami.

Apie 6-tą valandą buvo renkama Miss Vienybė, Montrealo gražuolė, kurią buvo išrinkta panelė Jūlytė Lenickaitė iš septynių gražuolių.

Piknikui pasibaigus vėl buvome kviesi pas ponus Ivaškevičius. Jie taipgi turi dvi dukreles, kurios stebėtinai gražiai sako lietuviškas eiles ir jas rašo. Mergaitės lanko prancūzų mokyklą, todėl ir tą kalbą gražiai vartoja. Jų mamytė dažnai jas aprengia tautiškaiss rūbais ir lietuviškuose parenimuose deklamuoja eiles.

Ponia Ivaškevičiai mus visino iki nakties vėlumos. Pagaliau padėjoje pp. Ivaškevičiams važiuojame pasilsėti.

Gaila, kad nebuvo pakankamai laiko aplankyti daugiausia Montrealo malonių ponų. Gal kitą kartą turėsime daugiau laiko ir galėsime ilgiau pasisvečiuoti. Šiuo kart užteko ir visoms nuosirdžiai dėkoju už malonų priėmimą.

Ieva Trečiokienė

MOTERU PASAULIS

Veda Ieva Trečiokienė

Miss California. — Kalifornijos valstybė ieško gražiausios merginos. Čia matome p-ę Claire James. 19 metų amžiaus gražuolė Atlantic miesto gražuolių konteste

Aldona Cerneckaitė ir daugelis kitų.

Atkovojuos Lietuvos nepriklausomybę, moterys ten buvo labai pageidaujamos užimti ir aukštas tarnybas. Joms buvo rodoma pagarba, nes, mat, visų minty tebestovėjo jų kilūs darbai ir aukavimasis savo tautos labui. Dar daugiau. Moteris buvo skaitoma pati didžioji karžygė vaduojant Tėvynę iš po svetimio jungo. Taigi ir lygios teisės jai buvo pripažintos steigiamajame seime, 1920 m. birželio 2 dieną.

Moterys tuo džiugavo ir nebematė reikal turėti sau atskirą spaudą. Tokiomis teisėmis moteris naudojosi. Jau pirmajam seime jėjo jų trys atstovės, nekalbant apie tai, kad ir steigiamąjį seimą, atidarė moteris. Sekančiuose seimuose irgi jėjo po tris, keturias atstoves. Mažas skaičius; bet vis tiek jų buvo. Deja, šiame seime nei vienos moteris nėra.

Praegėjų kūrmosi ir susikūrus Lietuvos nepriklausomą gyvenimą, labai daug moterų pasiūlymų sumanumu atstovauti mūsų tautą ir užsieniuose. Tai dirbdamos žurnalistinį darbą, atstovaudamos draugijas arba užimdamos aukštas vietas, kurių darbą dirbant buvo neįvengiamas susitikimas su kitų valstybių žmonėmis. Tokiomis moterimis buvo jau minėta S. Čiurlionienė, pp. J. Tubelienė, Uršlienė, Avietainaitė (dabar lankosi pas mus), Gerulaitytė, Lozoraitienė, Piklingienė, Biržiškienė, Smetonienė, Raupienė, Zemaitienė, Kurkauskienė, Hunebelienė, Purienė ir didžiulis būrys kitų, kurių pavardes sunku dabar prisiminti. Dirbo daugiausia iš pasiaukojimo savo šalies labui be jokio už tai įgytinimo, kaip kad daugelis dar ir dabar dirba.

Moterys bendroj spaudoj

Žurnalistų sąjunga, kuri turi virš 150 narių, moterų turi vos kelias. Lietuvos dienraščiai, nei savaitraščiai neturi ne tik nei vienos moters redaktorių štabe, bet moterys tiems laikraščiams ir nebeįdarbiauja. Išimtį gal tik su daro kelios provincijos korespondentės.

Tiesa, Lietuvos žinių dienraščio atsakomoji redaktorė ilgus metus buvo Felicija Bartkevičienė, žymi ir visos Lietuvos gerbiama moteris dar nuo prieškarinių laikų. Ji ne tik rūpinosi laikraščio medžiagine būsle, bet ji pakėlė ant savo pečių ir daug bylių prieš teisną. Vis tai už drąsą, už bandymą apsilenkti su šalies valdovų norais. Kita moteris p. Ona Labanauskaitė dviejus metus ėjo dienraščio Rytas vice redaktoriaus pareigas ir įrodė visiška savo tinkamumą tam darbui.

Yra ir dabar moterų, kurios eina atsakomųjų redaktorių pareigas, bet, atrodo, jų tik vardai — ten figuruoja, pačios niekuo nepriseda savo darbui.

(Daugiau bus)

SKANI SILKĖ

Jeigu mėgstate skanią silkę pabandykite ją paruošti valgyti šitokiū būdu. Nulupkite silkę ir perplėkite per vidurį. Išimkite pirmiausia tą didelę asaką. Paskui visas mažesnes asakas. Supjaustykite kiekvieną pusę į keturias dalis. Nuplaukite ir tuo kart padėkite į šalį.

Vėliau į skauradą įpilkite keturis didelius šaukštus alyvu aliejaus. Supjaustykite du didelius cibulius. Įdėkite keturis lapelius (Bay Leaves) ir apie dešimtį gvazdikėlių (cloves). Paskiausiai įpilkite pusę produkto pavidarų soso (tomato sauce). Visą pavirškite apie 10 minučių. Kaip tas sosas atšals, tada užpilkite ant silkių nors valandą prieš valgydami.

I. Trečiokienė

MUSĖS IR KŪDIKIAI

„Pas mus nėra musių. Jos visą dieną tupi ant mėšlyno ir pas mus atsikrenda tik tuomet, kai sėdam valgyti“, giriasi ūkininkas. O ten ant mėšlyno, prie musių kojelių, sparnų ir kūno prilimpa visokis nešvarumas, bakterijos, ligų priežastys. Suuodžiusios maistą jos atsikrenda į namus, nutūpia ant duonos, mėsos, įkrinta į sriubą, į pieną ir ten nuplaukia atneštas su savim nešvarumas. O namuose kur yra maži kūdikiai, pajutusias pieno kvapą, musės apsėda vaiko veidą, burnutę, lūpas ir atneša tokiu būdu kūdikiui didžiausių nesvarumų, kurie patekę su seilėmis į kūdikio skilvį, išaukia viduriavimą, skilvio ir žarnų susirgimą.

Todėl reikia saugoti nuo musių visus valgomus produktus, ypač tuos, kuriuos gauna vaikai valgyti. O mažus kūdikius ypatingai reikia saugoti nuo musių; jei nėra kam nuvaikyti muses nuo kūdikio, tai reikia uždegti kūdikio lopšys ar lovytę plonu šydu, pro kurį musės daugiausia patraukia kvapas, todėl, jeigu kūdikis bus labai švariai užlaikomas, dažnai pervystomas, jei veidukas po valgyimo bus nušluostomas tai ir musės nedarys jam tiek daug skriaudos.

B.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ — PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Gerb. VIENYBĖS prenumeratorių tarpe yra geros skaičius nesumokėjusių prenumeratorių pinigų. Jei tuos pinigų gautume greitu laiku, mūsų dienraščio išlaidas žymiai mums palengvėtų.

Visiems gerai žinoma, kad laikraščio negalima išleisti be pinigų. Ypatingai dienraščio leidimas daug pinigų reikalauja. Brangiai kainuoja popiera, spaustuveje reikalingi įrankiai, paštas ir kitos reikmenys, jau nekalbant apie štabo darbininkų algas. Negaudami laiku prenumeratoris iš savo skaitytojų, susitinkame su dideliais sunkumais dienraščio palaikymui, ypač vasaros metu.

Šiuo maloniai prašome visus tuos gerb. VIENYBĖS skaitytojus, kurių prenumerata užsivilkusi, neatidėliojant atsaukinti savo prenumerata. Skolininkai prašomi bent pagal išgalę savo skolą sumokėti. Laukiame visų kooperacijos dienraščio palaikymui ir tobulinimui.

VIENYBĖS ADMINISTRACIJA

DUOK KĄ TURI

Kaip daugeliui žmonių, o ypatinai prisiklausius mūsų Amerikoje gimusio jaunimo, ir man iš jaunystės atrodė, kad jei kur pirštus tik prikišai, tai žūrėk, kad gautum už tai atlyginimą. Bet dabar, susilaukus sūbrindimo amžiaus, dalykai atrodo kitai. Jausmas pasikeitė, praktika parodė, kad sekanti lietuviška patarė neveluti atsiduro mūsų žmonių tarpe: „Ką pirmą mesi, tai pas kui rasi.“ Aš suradau, kad davimas ko nors kitam, suteikia didelio malonumo.

Jei man puola į akį kur nors prieš šventes langų istašymas, aš biznieriui duodu patarimą, kaip ištaisyti — parodyti langą, kad patrauktų praeivio dėmesį, kad sekanti lietuviška patarė neveluti atsiduro mūsų žmonių tarpe: „Ką pirmą mesi, tai pas kui rasi.“ Aš suradau, kad davimas ko nors kitam, suteikia didelio malonumo.

Turėti gerą pasisekimą duoti, reikia išauklėti paprotį, kaip tūli žmonės išsiauklėja paprotį imti viską, ką tikėtai gali gauti iš kitų. Bet vistiek imti ir nieko neuoti, toks nuosavo idėja kam nors ir palio-

sistatymas gyvenime neilgai tęsiasi. Tas, kuris viską ima, o nieko neduoda, prilygsta mirčiai, kurios niekas pasaulyje nelaukia. Dėto gudrus amerikona! sako: „duok ir imk tai lygus ant lygio.“

Vieną kartą man atėjo į mintį nauja idėja, kurią, maniau, būtų galima už pinigų parduoti įvairių daiktų krautuvelyje. Pabandyti, tariu sau. O ne, nieko panašaus! Tu neaiškios savo laiko idėjų parduotėjimui, atsiliepi mano sąžinei, nes prilygtum tam perkupčiui, kuris Brooklyno tilta siuolinęj pirkti už pusantro šimto dolerių. Geriau veltui pavesk suok save nuo to sunkumo, snibžda man, vidujinis mano instinktas.

Sėdau ir parašiau vienai teisingai pagarsėjusiai firmai, tuojaus buvo su padėka mano patarimas priimtas.

Žmonės turi daug įvairių dalykų davimui: energiją, gabumus, kiti turi specialius įgimus talentus, kiti moka suteikti suraminimą tamsioje, juodoje valandoje. Davimas ko nors kitam, tai kaip gėlės: juo daugiau skinsi, juo daugiau jų auga ir vis kas kartą dar gražesni žiedai.

Tiesa, aš neturiu jokio specialio talento kam nors pavesti, bet žinau, kad yra mūsų moterų gana talentingų, tik reikia išdirbti tam tikrą davimo metodą, jei jau nieko daugiau, tai bent linksmą šypseną rodydami kitiems, kurią kiekvienas žmogus sutiks su pagėimu.

LIETUVOS MOTERYS TEBEKOVOJA UŽ TEISES

Rašo PR. LAPIENE

Kad mokėtume pagalvoti

Kai pagalvoji kiek Lietuva yra iskenčiusi, kiek perygyvusi ir kaip dabar gražiai tvariasi, stebėtis reikia, kad atsiranda žmonių, kurie dar ją šmeižia ir niekina. — Žodžiai amerikietės, šiemet lankiusios Lietuva.

Taip, kai pagalvoji... O kaip gerai būtų, kad mes visi mokėtume pagalvoti. Ypač mes, moters, kad mokėtume susikaupti mintimis ir paskrajoti po tą brangią mums šalį, Lietuvą.

Mes parvažiuojame iš Lietuvos. Parvykstame būriais ir pavieniais. Kalbame, dalomės įspūdžiais. Gėrimės turėtomis vaisėmis. Tik labai reta kuri iš mūsų pasisėmiama sau stiprybės kovai su tais, kurie dar neismoko pagalvoti.

Trumpais bruožais čia patieksi žinias iš lietuviškos kovų, siekiant geresnės buties.

Nepasakosiu čia visos istorijos; tai platu ir nuobodu mums amerikietei sėsi būtų. Ji trokšta sensacijų, o istorija nors pilna jų, bet pamažu visa slenka ir gali tūti skaitytąjį snaudulys suimti, nepasiekus įdomiausios vietos. Taigi trumpai.

Jos kovoja su teises. Jos nori lygių teisių su vyrais.

Konstitucijos 15-tas paragrafas jas laiko lygiomis. Bet gyvenime, Lietuvos moterys ne jaučia tų teisių. Moterų ne tik nepilieidžiama į valdžios viršūnes, bet joms mažinamos galios užimti ir reikšmingesni darba. Visos atsakomines valdžio vietos tik vyrų užimtos. Vyrų net vadovauja mergaičių auklėjimo įstaigoms! Ištekiėjusios moterys šalinamos iš tarnybų, jei jų vyrų turi pehingesnius darbus. Moteriai, jei ji neturi savo nuosavo turto arba jei už turta, valdoma drauge su vyrų ar kitu nariu, nemokami jos vardu mokėsčiai, nesuteikiama teisė rinkti arba būti išrinktai į savivaldybių ar miestų tarybas.

Susipratusiai lietuvaitei, gličiai išsimokslinusiai Lietuvos dukrai, tas nepakenčiama. Ji sako:

—Atiduokite mums teises rūpintis savo likimu. Leiskite mums vadovauti nors mergaičių auklėjimui. Skiriant tarnybas tebūna tarp vyrų ir moters darbo išsilavinime konkurencija.

Jos klausia:

—Kodėl moterys iki šiol neįėjo valdžion? Kodėl šiame seime nepakviesta nė viena moteris?

Taip sušukusios, jos sako:

—Mes jaučiame savo sugebėjimą didelėms pareigoms. Mes esame pribrendusios ir net užsilnavusios tokių teisių.

Ir patiekia visą eilę savo reikšmingųjų darbų.

Moterys Lietuvai nepriklausomybę atgavus

Moterys ne tik kovojo prieš okupantus, bet ir tapus Lietuvos nepriklausomai, daugelis jų sunaudėjo savo jėgas ir sumanumą valstybės darbui. Tai puikiai tvirtina jų apdovanojimas aukštomis dovanomis. Prisimintina p. Mercelė Kubiliūtė, kuri apdovanota bene visais, kokius tik Lietuva turi ordinais. Apdovanotos vienu ar daugiau ordinais yra: pp. M. Valeikienė, S. Čiurlionienė,

Būk kantri, sesute. Nesuopyk. Tu čia nerasi pasakų, kaip Lietuvos moterys rėdos, kokios spalvos plaukus mėgsta; nesijuoksiu aš čia nė iš tokių, kurios vidurvasary karštą dieną, savo pečius lapės kailiu supasi. Nepasakosiu nė apie tas kurias lenktyniuodamos grožio salonų lanko. Taip darydama be naudos gaščiau laiką. Juk tokios moterys (atsiprasau, ponios) nieko gero nelemia nei sau, nei tautos gyvenimui. Tai gyvos lėšės, kurios dar neismoko žmonėmis justis. Mums sekė tokių pavyzdžių labai negudru būtų. O mano noras patiekti žiniu tik sektingu, tik brangintinu.

Ko Lietuvos moterys nori

—Lietavo daug kilnių moterų. Jos nevaivurotojos ten dabartinio gyvenimo, bet labai arti tam jaučiasi. Jos diktuoja savo norus. Švelniu žodeliu, gražiu veideliu ir smarkesniu šū-

Mes nevedė — Erskine Caldwell. rašytojas ir Margaret Bourke-White fotografė, kurie vaziuodami į Europą, užsirašė laivo sąrašą, kaip vyras ir žmona, bet parvažiavę į New Yorką sakosi, kad tai turis būti nesusipratimas, nes jie nėra vedę.

GREAT NECK'O APYLINKĖJE

Great Neck'e laukiama žemės drebėjimo ir viena Merginų Klubo narė reporteriu sakė, kad tas įvykis šeštadienį, rugsėjo (Sept.) 10 d.

Nors tai ne naujiena, tas atsitiko ir pernai, taip pat apie šį laikotarpį. Kai Merginų Klubas surengė šokius ir kai keturi šimtai suvirš jaunų merginų ir vaikinių trepterėjų "Noriu miego..." tai net žemės sudrebėjo!

Tai tas buvo pernai. Sakoma, kad pusė dalyvių negalėjo šokti, kada sausakimšai kita pusė šoko.

Bet šiomet, šiomet kiti metai kiti ir lapai. Šiomet Kasmociaus Parkas dėl syk padidintas. Į aigis tris kartus didesnis negu pernai, ir jei salėje pritrūktų vietos, tai Parke bus pakankamai vietos, kad ir penkiems šimtams. Kas norės, galės salėje šokti, o kas norės tai galės darže ant žolės šokti.

Dabar pažūrėkime į lapelį, kaip Merginų Klubas skelbia savo pramogą. YIPPEE! The Girls' Club Announce their Dede Ranch DANCE at K. Bar, 91 Steamboat Road, Great Neck, N. Y., Sat. Sept. 10, Carral Gates Open After Sundown 8:30 P. M. Music By The Melody Boys. Admission 40c, a head in advance, 50c a head at the door. Given away the Zenith, king of radio Midgets. COME ALONG PARKER.

Merginų klubas susideda iš 10 lietuvių čia gimusių mergaičių, trys narės šiemet baigė High School. Jų lietuviškumas pats už save kalba. Kada buvo rengiama Darius-Girėno Aero Klubu perkama lėktuvui pramoga, Merginų Klubas atčiai prisidėjo, o parengime visos narės dirbo.

Merginų Klubas iš savo išdo paaukavo paskutinius \$10 dėl perkamo lėktuvo. Į aigis Merginų Klubas yra D-G Aero klubo garbės remėjos.

Tai dar ne viskas. Šio klubo narės sako, kad jos tik pasakymams netiki: jos visos, išskiriant Alfonso, apžiūrėjo Darius-Girėno Aero klubo lėktuvą. Roosevelt Air porte, išbandė jo sparnus ir iškilę į orą, pažūrėjo kaip žemė atrodo. Visos pareiškė lak. P. Salteniui ir jūsu reporteriui, kad pirmą kartą buvo lėktuve ir tas labai jom patiko. Ne kurios išsireiškė norą būt lakūnėm. Tik viena pareiškė, kad ji ant žemės jaučiasi daug smagiai.

REIKALINGA

REIKALINGAS PRITYRĖS KEPE. JAS mokantis kepti lietuviškai ir amerikoniškai duona. Kepėjas prašomas kreiptis prie:

ANDRIUS ŽIUGZDA
182 Van Buren Str., Newark, N. J.
(194-5-6)

TARZANAS UGNYJE

57.—Saulės garbintojų vadas Gulmas pasiryžo nesivyti nežinomą strėlių laidytoja, nes nenorėjo statyti į pavojų dar daugiau savo pasekėjų. Taip be galvodamas, jis pamatė arti Ulpą, kurio vis dar nekenė. Jo krauju pasriuvusios akys piktai sužibėjo ir jis pasiryžo dabar atsikratyti šio nekenėjamio nario.

progreso ir jau susipazino su aviacija. O kur rasi tokią koloniją ant tiek pažengusių lietuvių.

Didžiojo New Yorko, Brooklyn, New Jersey ir Long Islando, jaunimas — merginos ir vaikinai, nepraleiskite progos, dalyvaukite šiame rengime. Susipažinkit su šio taip pagarsio Merginų Klubu narėm, or you will be sorry you missed, nes kitas rengimas bus tik už metų.

O senesnieji, kurie manot, kad jūs per seni eit į šokius, tai įsigykit bilietus ant radio, kuris bus leistas laimėjimams. Bilietai tik 10 centų, 3 už 25c.

Į aigi iki pasimatymo rugsėjo 10 d. vakare. Rep.

MOTERŲ VIENYBĖS SUSIRINKIMAS

Rugsėjo mėn. 7 dieną, trečiadienį, 8:30 val. vakare, įvyks Moterų Vienybės gausus susirinkimas stojant į naują darbo vagą.

Yra reikalo apsvaistyti daug darbo einamųjų reikalų ir tolimosni veikimo planai. Stokime visos į darbą su atgautomis per vasaros atostogas jėgomis ir sklandžiai eikime mūsų pasirinktuoju kilnių uždavinių taku.

Visos moterys grįžusios iš savo atostogų skaitlingai atsilankykime į susirinkimą, kuris įvyks Susivienijimo salėje, 197 Grand Str., Brooklyn, aukščiau minėta data.

Moterų Vienybės Valdya

BIRUTĖS MERGINŲ KLUBO ŠOKIAI

Birutės Merginų Klubas rengia didelius sezoninius šokius rugsėjo mėn. 24 d., 1938 m. Šokiai "Barn Dance" įvyks Ukrainian Temple — salėje, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y. "Nakties Pelėdų" orkestras vadovaujant Jonui Navickui, grieš šokiams.

Kviečiame atvykti į mūsų parengimą klubus, draugijas, organizacijas ir pavienius asmenis. Mes tikime, kad visi atsilankiusieji pereito sezono mūsų parengime buvo patenkinti, ir mes viliamės, kad pirmiau atsilankiusieji dabar irgi atsilankys ir kartu dar kvies naujus atvykti. Mes tikimės, kad šis mūsų parengimas kiekvieną atsilankiusį patenkins ir ras pasilinksminimo muzikaliame parengime.

Long Island Birutės Merginų Klubas.

La Guardia laimėjo

New Yorko miesto majoras La Guardia laimėjo įgalinėjimą užsitęsusia byla dėl aerporto North Beach. North Beach dabar bus miesto aerportas ir miesto prie žiūroje.

Mes norime darbo. — Kas atsitiko?.. Jie išgirdo, kad miestas reikalauja 100 žmonių darbui su atlyginimu nuo \$80 iki \$100 į mėnesį. Ir vietoj šimto susirinko 5,000 minia žmonių. Policija minią turėjo tvarkyti.

Gražus sužadėtuvių pokylis

Rugpiūčio mėn. 27 d. p-lės Gusee Abazorytė ir Genė Marčiukaišė 88-32 — 76th Str., Woodhaven, savo namuose surengė gražią "Shower party" dėl Josephinos Abazorytės.

Be kitų gražių dovanų, puos-tos stalą puošė gražus Scholes kepyklos pagamintas keikas. Susirinkusieji maloniai linksminosi.

P-lė Josephina Abazorytė ištekės už Antano Kairoio.

300 darbininkų prieš 30 policininkų

300 Susivienijimo darbininkų, ketvirtadienį, rugsėjo 2 d. pavakare paliai Nostrand ir Lafayette Ave., susirėmė su 30 policininkų.

Dalykas paaiškėjo, kad grupė žmonių susigrupavo paliai pašalpos biurą neturėdami jokių svarbių reikalų. Bruzdėjimas prasidėjo iš 4 žmonių, kurie būdami oruje pradėjo triukšmą ir šūkauti, kad mes norime daugiau gauti pašalpos. Ir visi pradėjo triukšmą. Daugumoje buvo jauni žmonės. Trys vyrai ir viena moteris buvo išardyti rugsėjo 2 dieną Felony Brooklyn'o teisme.

Rengiamas koncertas Brooklyn Muziejuje

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 11 dieną, 4 val. popiet, Brooklyn Muziejuje įvyks didelis muzikos koncertas. Tai trylik-tasis iš eilės Gramercy Camber Trio koncertas.

Koncertą išpildys Max Glasser, pianistas, Ambrose Horodas, vilioncelistas, Deborah Frank, smuikininkas, Lucile Kellog — mezzo soprano. Programoje bus išpildyta Massenet'o Elegija, Grieg's "I Love

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

There". Verdi's Rigoletto ir kiti žymūs muzikos kūriniai.

Šie koncertai duodami U. S. Muzikos Project kooperuojant su Works Progress Administracija. Koncertai turį didelį pasisekimą.

"LABOR DAY" IR NE-LAIMES

Kiekvienais metais Amerikoje švenčiant didesnes ir išskilmin gesnes pripuolamasias šventes neapseina be nelaimių ir kitų nelaimingų įvykių.

Tas pat buvo ir šiemet. Darbo Diena paliko nemažai skaudžių prisiminimų. Paprastai, per šventes žymiai padidėja žmonių judėjimas iš miestų į provincijas, arba atvirkščiai. Vieni važiuoja pas gimines atsilankyti, kiti su reikalais ir pan. Keliai pilni važiuojančiųjų. Autobusai ir traukiniai tik kursuoja. Žinoma, neapsiejo ir be nelaimių.

Keliuose įvyko daug nelaimių su automobiliais ir vaziuotojais. Didelis skaičius žmonių prarado savo gyvybes nelaimin-

KRAUJŲ-ODO NERVŲ LIGOS NUSILPIMAS VIDURIŲ LIGOS

Moterys ir vyrai sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškių nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir išeinanamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės X-Spinduliais, Kraujo ir šlapimo ištyrimas prieinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI

Dr. L. ZINS
110 East 16th Street,
New York, N. Y.
tarp 4th Ave ir Irving Pl.
(Išteigta prieš 25 metus)

VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadeniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

guose atsitikimuose. Daug užmuštų ir sužeistų. Statistikos šaltiniai netrukus paaiškes.

Tik vien New Yorkas perleido apie milijoną išvažiuojančių ir atvykstančių keleivių. Kur kiti didmieščiai?

"DIRVA"

Tautinis savaitinis laikraštis
eina 23-ti metai
Redaguoja žinomas rašytojas
K. S. KARIPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje ---- \$2.00
Pusei metų ---- \$1.00

Ekstra: kurie vasaros metu išsirašys DIRVA, už \$2.00 gaus per 15 mėnesių.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

Adresuokite:

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Clement Voketaitis ADVOKATAS

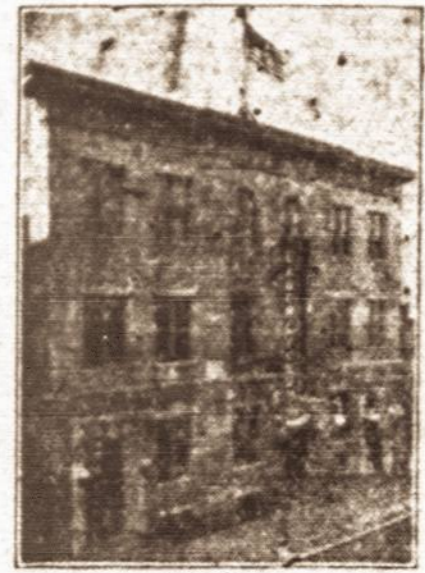
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: Triangle 5-3622

168 GRAND STREET,
Tel.: Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkė savo Williamsburgo ofisą I
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
PLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai—Gražūs kambariai
Telefonas STagg 2-3842

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NėRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neistinka. BŪK rūpestingū!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašalpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

giminių ir pažįstamų.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:
LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA
307 West 30th Street, New York, N. Y.

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IS KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4-7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviems

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviems

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KOPYCIOS LAIDOTUVEMS

Tel. Evergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

"Ulpai," — paliepė Gulmas, — "eik šian! Tu man melavai sakdamas, kad Liepsninis Dievas atėjo nakčia ir paėmė mūsų naująją kunigę-deivę ir nusinešė į dangų. Tu melavai, nes toji mergaitė buvo tik pabėgusi, ir mes ją vėl sugavome. Už melavimą ir bandymą mane apgauti, tu turėsi mirti. Mirtis tau!"

"Aš nemelavau!" — teisinosi Ulpas. — "Ugninis Dievas tikrai buvo atėjęs ir nusinešęs baltąją mergaitę. Bet jis atvedė ją atgal, o su ja ir dvi aukas mūsų šventovei. Tai tavo kaltė, kad sugavome tik vieną, o kitam leidome pasprukti. Jei būtume pagavę abudu, šiu nelaimiu nebūtų atsitikę. Tu kaltas, o ne aš!"

"Gerai," — piktai atsakė Gulmas. — "Dabar tu keliasi užpakalyje ir pagausi antrąją auką, jei ji vėl čia ateis." Ir vėl visas būrys leidosi pirmyn žvėrių pramintu taku. O paskui juos vėl sekė medžių viršūnėmis drąsūs Doka, laukdamas geros progos sumažinti nedorėlių būrį ir išgelbėti savo draugus.

žiūrėkite
Kas bus
toliau —
kitame
Vienybės
numeryje